

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

10/23/2025

X РД09-3288/23.10.2025г.

Регистрационен №
Министерство на образованието и науката
Signed by: Desislava Simeonova Shalganova

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията код **021102 „Компютърна графика“** от професионалното направление код **0211 „Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти“** съгласно приложението.

23.10.2025 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ**

Професионално направление						
Код: 0211	Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти					
Професия						
Код: 021102	Компютърна графика					
Степени на професионална квалификация			–	–	III	–
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)			–	–	4	–
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)			–	–	4	–

Утвърдена със Заповед № РД09-3288/23.10.2025 г.

София, 2025 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация (СПК) по професия код 021102 „Компютърна графика“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен на професионална квалификация.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

1. Част по теория на професията

- Изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и дидактически материали (осигуряват се от обучаващата институция)
- Критерии за оценяване на изпитните теми
- Указания за разработване на писмен тест
- Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект за ученици, обучаващи се за трета степен на професионална квалификация
- Критерии за оценяване на дипломния проект и неговата защита

2. Част по практика на професията

- Указания за съдържанието на индивидуалните задания
- Критерии за оценяване на индивидуалните задания

3. Система за оценяване

4. Приложения

- Образец на изпитен билет – част по теория на професията
- Образец на индивидуално задание по практика
- Образец на индивидуално задание за разработване на дипломен проект
- Образец на рецензия на дипломен проект

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Основни познания за компютърната графика. Видове изображения и дигитални технологии за тяхното създаване, обработка и манипулация

Общ преглед на компютърната графика. Видове компютърна графика. Компютърната графика и приложението ѝ в новите медии. Връзката и влиянието между езика на мултимедията и предшестващите културни форми – изобразително изкуство, фотография, кино. Избор на подходящи компютърни програми за осъществяване на различните видове компютърна графика. Записване на файлове в графични формати. Работа с файлове и папки. Приносът и влиянието на мултимедията за възникването на нови културни форми (виртуална реалност, компютърни игри и т. н.). Работа с цифрови изображения – изисквания. Елементи, принципи и етапи на дизайна. Разделителна способност и сканиране. Особености. Предназначение на инструментите за обработка и контейнера с палитри. Работа с векторни и растрерни изображения – принципи. Коригиране на лошо експонирано изображение, дублиране и уголемяване на изображения; класификация на информацията. Записване на файлове във векторни и растрерни програми. Сравнителен анализ на записи на еднакви изображения в различни формати – PSD, TIFF и JPEG.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Описва основните характеристики на компютърната графика, видове компютърна графика и приложението ѝ в новите медии	15
2. Проследява връзката и влиянието между езика на мултимедията и предшестващите културни форми – изобразително изкуство, фотография, кино. Прави избор на подходящи компютърни програми за осъществяване на различните видове компютърна графика. Умело обяснява записването на файлове в графични формати и работата с файлове и папки	15
3. Разкрива приноса и влиянието на мултимедията за възникването на нови културни форми (виртуална реалност, компютърни игри и т.н.)	15
4. Посочва изискванията за работа с цифрови изображения. Изяснява елементи, принципи и етапи на дизайна, разделителната способност и правилата за сканиране на изображения, настройване на размера и разделителната способност на документ за печат, Web и видео. Описва предназначението на инструментите за обработка и контейнера с палитри – разликата между RGB и CMYK и команди за коригиране	20
5. Изяснява основните принципи за работа с векторни и растрерни изображения, коригиране на лошо експонирано изображение, дублиране и уголемяване на изображения	20
6. Описва записването на файлове във векторни и растрерни програми и прави сравнителен анализ на записи на еднакви изображения в различни формати – PSD, TIFF и JPEG	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Създаване на мултимедийна презентация, страници и анимирани изображения за интернет, дизайн за интернет сайт

Предназначение на мултимедийната презентация. Последователност на етапите при създаването на мултимедийната презентация. Елементи на създаването – изграждане на концепция, създаване на сториборд, подготвяне на илюстративния материал, проектиране на дизайна, структуриране, избиране на подходяща музика и монтиране на готовата презентация. Оптимизиране на различни формати изображения. Нарязване и оптимизиране на изображения. Създаване на бутони. Създаване на банер. Подробен план на етапите при изграждането. Създаване на страница в интернет. Създаване на анимирани изображения – просто движение. Характерни особености на двустъпковата анимация. Създаване на монтажна поредица. Създаване на сториборд за мултимедийен проект. Диференциране средствата за визуална информация. Изработване на дизайн на мултимедийния проект. Довършителни операции и монтиране на работните части при печат и преобразуване на печатните елементи за интернет страница. Избор на подходящо музикално оформление и монтирането му към проекта. Проектиране на графичен дизайн за интернет сайт.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Дефинира предназначението на мултимедийната презентация. Проследява етапите при създаването на мултимедийната презентация. Изяснява, аргументира и описва елементите на създаването – изграждане на концепция, създаване на сториборд, подготвяне на илюстративния материал, проектиране на дизайна, структуриране, избиране на подходяща музика и монтиране на готовата презентация	20
2. Обяснява как се оптимизира файловият размер с цел ефективното му разпространение в интернет, начините за нарязване на изображения, оптимизиране на изрезките и свързване. Описва начина на създаване на бутони и банер, създаване на подробен план и създаване на страница в интернет	20
3. Посочва как се създават анимирани изображения – просто движение. Изяснява какви са характерните особености на двустъпковата анимация. Обяснява създаването на монтажна поредица	15
4. Разкрива етапите за създаване на сториборд за мултимедийен проект, диференциране на средствата за визуална информация и изработването на дизайн на мултимедийния проект	20
5. Проследява довършителните операции и монтирането на работните части при печат и преобразуване на печатните елементи за интернет страница	10
6. Посочва особеностите на избор на подходящо музикално оформление и монтирането му към проекта и проследява проектирането на графичния дизайн за интернет сайт	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Изграждане на визуален език. Други форми и средства на директна реклама – проектиране и изпълнение

Общи сведения за символите и знаковите системи. Разглеждане на символа като концентрирана условна абстрактна форма. Преглед на видовете писмености и други символни и знакови системи. Изграждане на визуалния език на рекламата, използване на метафората и вица във формирането на послание. Структура на рекламното послание. Проектиране на запазен знак (лого). Проектиране на листовки, дипляни, каталози, бюлетини, визитки, бизнес документи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Прави описание в общ план на сведенията за символите и знаковите системи. Разглежда символа като концентрирана условна абстрактна форма	15
2. Извършва преглед на видовете писмености и други символни и знакови системи	15
3. Посочва особеностите на визуалния език на рекламата, използването на метафората и вица във формирането на послание	15
4. Посочва структурата и значението на рекламното послание	15
5. Разкрива етапите на проектиране на запазен знак (лого) и/или слоган	20
6. Проследява етапите на проектиране на листовки, дипляни, каталози, бюлетини, визитки, бизнес документи	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Интегриране на файлове от различни компютърни програми. Използване на дигитална техника за създаване на необходимите изображения

Интегриране и добавяне на изображения от други програми. Сравнения на векторни и растерни изображения. Идентифициране на импортираните изображения. Актуализиране на преработени изображения. Зареждане на текстове от друг документ. Експортиране на визуален материал във формат PDF за изпращане по електронната поща.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Разкрива начините за интегриране и добавяне на изображения от други програми	10
2. Сравнява особеностите на векторните и растерните изображения	20
3. Посочва работата по идентифициране на импортираните изображения	20
4. Проследява работата по актуализиране на преработени изображения	10
5. Коментира начините за зареждане на текстове от друг документ	20
6. Описва експортирането на визуален материал във формат PDF за изпращане по електронната поща	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Рекламата в електронните медии. Особенности на проектирането на опаковката. Визуалната комуникация в облика на града

Телевизионна графика и реклама – статична и движеща се. Изтъкване на рекламния продукт. Графично оформление на филм – заглавие, начални и финални надписи. Рекламна опаковка – функционални дизайнерски решения. Графично оформление. Визуалната комуникация в облика на града. Оформление на визуални знаци в облика на града – по улици, подземи, метро. Оформление на визуални знаци в обществена сграда – хотел, спортен комплекс, училище, здравно заведение и други сгради.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Описва особеностите на телевизионната графика и реклама – статична и движеща се	10
2. Разкрива какъв е начинът за изтъкване на рекламния продукт	10
3. Посочва подходът при графично оформление на филм – заглавие, начални и финални надписи	20
4. Проследява пътя за създаване на рекламна опаковка – функционални дизайнерски решения и спецификата на графично оформление	20
5. Описва функцията на визуалната комуникация в облика на града – оформление на визуални знаци по улици, подземи, метро	20
6. Изяснява пътя за оформление на визуални знаци в обществена сграда – хотел, спортен комплекс, училище, здравно заведение и др.	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Оформление на печатни издания. Видове илюстрации и основни принципи при предпечатната им подготовка. Предпечатна подготовка на печатни издания

Видове и типове издания. Печатни технологии – характеристики. Офсетов печат. Цветови системи в печатните процеси. Формообразуване на книгата. Основни оформителски средства – формат на изданието, наборна страница – формат и елементи, шрифт, кегел, начертание, разредка, подравняване и отстъпи на текстовете. Изграждане на типография на основния текст – създаване, редактиране и форматиране на текст, използване на стилове. Термини от класическия предпечатен процес. Разделителна способност и линеатури. Размер на изображението. Илюстрацията – основа за художествено интерпретиране. Видове илюстрации и основни принципи на предпечатната им подготовка. Композиране на илюстрацията в книжното тяло – видове начини за свързване на текст и илюстрация. Изготвяне макет на книга. Подготовка на илюстрации за печат – инструменти за селектиране и получаване на различни селекции: обединяване и отделяне на изображения, омокотаване на пикселите, заместване на цветове в изображение. Работа със слоеве – характерни особености. Настройка на цветовете, наситеността и осветеността на изображенията и записването им като различни версии на слоеве в документ.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Проследява видовете и типовете издания. Изброява съставните части на книгата и дефинира формообразуване на книгата. Посочва основните оформителски средства – формат на изданието, наборна страница – формат и елементи, шрифт, кегел, разредка, подравняване и отстъпи на текста. Изяснява начините за създаване на основния текст, техниките за редактиране и форматиране на текст, избор на шрифт, кегел, начертание, подравняване, отстъпи и др.	20
2. Описва цветовите модели, използвани в многотиражния печат. Прави сравнителен анализ на подготовката на векторните и растерните изображения в предпечатната подготовка	15
3. Дефинира понятието илюстрация. Посочва видовете илюстрации – стил и предназначение, принципи на създаване и композиране на илюстрацията в книжното тяло	15
4. Изяснява характеристиките на печатните технологии и подготовката на изображението за печат. Представа графично технически макет на книга. Описва довършителните процеси за печат	20
5. Описва инструментите за селектиране и получаване на различни селекции: обединяване и отделяне на изображения, омекотяване на пикселите, заместване цветовете в изображението	15
6. Описва начините на създаване, показване и скриване на слоеве и характерните особености за работа с тях. Посочва начините за настройка на цветовете, наситеността и осветеността на изображенията и записването им като различни версии на слоеве в документ	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 7: Цифровата фотография – създаване, възстановяване и ретуширане на снимки. Редактиране на цифрово изображение

Принцип на цифровата фотография. Основни характеристики на цифровата фотография. Разделителна способност. Цифров фотоапарат – особености. Механизми на цифровото изображение. Формати на файлове с изображения. Работа с цифров фотоапарат. Допълнителна обработка на изображението на компютър. Изработен чертеж на механизма на цифровото изображение. Инструменти за редактиране и ретуширане – предназначение. Използване на инструменти за рисуване и специални палитри. Основни функции за корекция на изображения чрез инструменти. Специални филтри – предназначение. Възстановяване на снимка. Оцветяване на черно-бяла снимка – цветови модели. Оформяне на страници, задаване на параметри на шрифт и параграфи. Работа с обекти и конструиране на документа. Отпечатване и публикуване в интернет.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Описва принципът на цифровата фотография и изяснява разликата между цифрова и аналогова фотография. Коментира основните характеристики на цифровата фотография и посочва каква е ролята на разделителната способност	10
2. Представя възможностите на цифровия фотоапарат и механизмите на цифровото изображение. Изяснява файловите формати с цифрови изображения и естеството на работа с цифров фотоапарат	10
3. Разкрива възможностите за допълнителна обработка на изображението на компютър. Изработва и представя графично чертеж на механизма на цифровото изображение	20
4. Дефинира предназначението на инструментите за редактиране и ретуширане и показва как се използват за рисуване и специалните палитри. Разкрива основни функции за корекция на изображения чрез инструменти	20
5. Коментира предназначението на специалните филтри за възстановяване на снимка, оцветяване на черно-бяла снимка	20
6. Проследява операциите по оформяне на страници, задаване на параметри на шрифт и параграфи, работата с обекти и конструиране на документа, настройка на размери, задаване на цвят, вмъкване на страници, отпечатване и публикуване в интернет	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Видове анимация. Принципи за създаване на класическа и двумерна компютърна анимация, типаж, комикс, шарж, карикатура

Видове анимации и тяхното приложение при създаването на анимационен филм. Принципи на класическата рисувана анимация, обемна анимация, изрезкова анимация, рисувана върху лента, рисувана под камера. Движение в двумерната анимация. Фази. Последователност на процесите при изработване на анимационен филм. Процеси, свързани с монтиране на материал на компютъра, прибавяне на музика, звуци и надписи. Елементи в двумерната компютърна анимация. Основни трансформации. Прозорци и рамки за наблюдение в двумерната графика. Построяване на двумерен изглед. Анимация на междинни състояния. Анимация със запазване на задния план. Използване на двумерната анимация в рекламата, телевизията, киното и интернет; Последователност на процесите при изработване на анимационен филм. Създаване на идеен проект за двумерна компютърна игра. Характерни особености на изграждането на типаж. Шаржът – стилизация. Комикс – характеристики. Карикатура. Шарж, карикатура – начин на мислене и изграждане.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Разкрива видове анимации и тяхното приложение при създаването на анимационен филм. Описва принципите на класическата рисувана анимация и сравнява прилики и разлики с останалите видове (обемна анимация, изрезкова анимация, рисувана върху лента, рисувана под камера)	10

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
2. Посочва кои са фазите на движение в двумерната анимация, както и последователност на процесите при изработване на анимационен филм. Изяснява всички технологии, свързани с монтирането на материал на компютъра, прибавянето на музика, звуци и надписи	20
3. Описва елементите в двумерната компютърна анимация. Проследява основни трансформации и построяване на двумерен изглед. Обяснява как се изгражда движението в двумерната компютърна анимация	20
4. Коментира използването на двумерната анимация в рекламата, телевизията, киното и интернет. Изяснява последователността на процесите при изработване на анимационен филм. Създава идеен проект за двумерна компютърна игра	20
5. Описва начина, по който се подхожда при рисуването на типаж	10
6. Разкрива начините за създаване на шарж и комикс, формулира основните изисквания за създаване на карикатура. Анализира начина, по който се стилизира и опростява формата при типаж, шарж, карикатура	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Езикът на графиката – исторически и съвременни тенденции в графичните техники. Триммерно изобразяване на графични обекти и визуализирана 3D графика

Езикът на графиката. Графиката като рисунка. Жанрове. Дълбок печат – техника и творчество. Прехвърляне на рисунка върху форма. Специфика и особености на механичните (суха игла, мецотинто) и химичните (офорт, акватинта) графични техники. Повърхнен печат, литография. Специфика. Високопечатни техники. Линогравюра, техника и творчество. Историческо наследство и съвременни тенденции в графичните техники. Определяне на точка, права и равнина в тримерното пространство. Представяне на тримерни обекти – основни методи. Изобразяване на тримерни обекти в равнина – проекции. Построяване на тримерен изглед. Основни методи на изграждане. Самостоятелно изграждане на обект в тримерното пространство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Посочва основните характеристики на графичния език и графиката като рисунка. Изброява жанровете в графиката. Разкрива техниката на дълбок печат и прехвърлянето на рисунка върху форма	15
2. Сравнява спецификата и особеностите на механичните (суха игла, мецотинто) и химичните (офорт, акватинта) графични техники. Изяснява спецификата на повърхнения печат и на литография	15
3. Изброява високопечатните графични техники. Описва техниката на линогравюрата	15
4. Проследява историческо наследство и съвременни тенденции в графичните техники	15

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
5. Описва елементите на тримерното пространство и методи за изграждане на тримерни обекти. Посочва пътища за изобразяване на тримерни обекти в равнина	20
6. Коментира начините за построяване на тримерен изглед и основните методи на изграждане. Описва творческия подход за самостоятелно изграждане на обект в тримерното пространство	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Приложение на компютърната графика при създаване на филми, цифрово видео или тримерна графика в реално време

Видове тримерни изображения. Създаване на 3D графика в реално време. Създаване на интерактивни проекти. Реализиране на нов тип интерфейси – виртуален свят. Приложение на компютърната графика в дизайна и науката. Приложение на компютърната графика в киното.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Разкрива разликите между различните тримерни изображения	10
2. Обяснява как се създава 3D графика в реално време	10
3. Пояснява създаването на интерактивни проекти	20
4. Описва реализирането на нов тип интерфейси – виртуален свят	20
5. Посочва какво е приложението на компютърната графика в дизайна и науката	20
6. Коментира използването на компютърната графика в киното	20
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПИСМЕН ТЕСТ

1. Структура на теста и изисквания към тестовите задачи

Всеки тест се състои от 20 въпроса/задачи и обхваща всички теми от националната изпитна програма. Тестовите включват следните модули:

Модул А: Титулна страница – съдържа наименование на институцията, от името на която се предлага тестът, и инструкция за работа с теста. Инструкцията съдържа информация относно:

- целта на теста;
- начините за нанасяне на отговорите;
- правата и задълженията на учениците по време на изпита;
- начините за оценка на тестовите резултати;
- времето за решаване на теста.

Модул Б: Тест – изписва се вариант на теста. Тестовите въпроси/задачи се подреждат по един от следните критерии:

- по логиката на учебното съдържание;
- според типа на отговора.

Модул В: Еталон на верния отговор и ключ за оценяване – предназначени за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията

2. Изисквания към тестовите въпроси/задачи

Всяка тестова задача проверява компетентностите съобразно нивото по НКР/ЕКР, необходими за изпълнение на сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди, за разчитане на технологична документация, схеми, данни и др.

Тестовите въпроси/задачи се разработват в съответствие с матрицата на теста, както следва:

Изпитна тема №	III степен на професионална квалификация Тежест 50%	
	Брой тестови задачи	Максимален брой точки
1	2	10
2	2	10
3	2	10
4	2	10
5	2	10
6	2	10
7	2	10
8	2	10
9	2	10
10	2	10
	20	100
<i>Максималният брой точки за всяка тестова задача е 5 точки. При оценка на резултатите от теста максималният брой точки се поставя при пълен и верен отговор, съвпадащ с ключа за оценяване. Частично верните отговори носят по-малък брой точки съобразно ключа за оценяване.</i>		

V. УКАЗАНИЕ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО И ОФОРМЯНЕТО НА ДИПЛОМНИЯ ПРОЕКТ

Дипломният проект съдържа следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведение) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част – формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или подредба за по-добра прегледност. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Оформяне на дипломния проект

Формат: A4; **брой редове в стр.:** 30; **брой на знаците в стр.:** 60 знака; **общ брой на знаците в 1 стр.:** 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

VI. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект	20
1.1. Логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4
1.2. Задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7
1.3. Използване на подходящи изследователски методи	4
1.4. Стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати	20
2.1. Изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10
2.2. Оригиналност, значимост и актуалност на темата	6
2.3. Задълбоченост и обоснованост на предложенията и насоките	4
3. Представяне на дипломния проект	20
3.1. Представянето на разработката по темата е ясно и точно	5

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
3.2. Онагледяване на експозето с: а) презентация б) графични материали в) практически резултати г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10
3.3. Умения за презентиране	5
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломен проект	30
4.1. Разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10
4.2. Дава логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10
4.3. Дава съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност	10
5.1. Правилно използване на професионалната терминология	5
5.2. Ясен изказ и обща езикова грамотност	5
Общ брой точки:	100

VII. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание за частта по практика на професията съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието.

Всяко индивидуално задание за държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – част по практика на професията, включва:

- тема в съответствие с единиците резултати от учене в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията;
- указания (инструкции/изисквания) за изпълнение;
- критерии за оценяване.

По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита – част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

2. Критерии за оценяване

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда*	да/не
1.1.	Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	да/не
1.2.	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място	да/не
1.3.	Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа	да/не
2.	Ефективна организация на работното място	5
2.1.	Планира ефективно работния процес	2
2.2.	Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2
2.3.	Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията	5
3.1.	Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3
3.2.	Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание	20
4.1.	Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10
4.2.	Правилно подбира количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание	20
5.1.	Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10
5.2.	Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10
6.	Качество на изпълнението на индивидуалното задание	50
6.1.	Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20
6.2.	Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20

* Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя **оценка слаб (2)**.

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
6.3.	Изпълнява задачата в поставения срок	10
	Общ брой точки:	100

VIII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията код 021102 „Компютърна графика“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимално 100 точки;
- част по практика на професията – максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки $\times$ 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

Националната изпитна програма е разработена по проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, финансиран от Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансиран от Европейския съюз.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Образец на изпитен билет – част по теория на професията

.....
(Пълно наименование на училището)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код ... „...“

Изпитен билет № ...

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
(Изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание.)

Описание на дидактическите материали (ако е приложимо):

Председател на изпитната комисия:.....

(Име и фамилия)

(Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(Име и фамилия)

(Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

2. Образец на индивидуално задание по практика

.....
(Пълно наименование на училището)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА
по професия код ... „...“

Индивидуално задание № ...

На ученика/обучавания
(Трите имена на ученика/обучавания)

от.....клас/курс, начална дата на изпита: начален час:.....

крайна дата на изпита:..... час на приключване на изпита:.....

1. Да се
(Вписва се темата на практическото задание)

а. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....
.....

Ученик/обучаван:
(Име и фамилия) (Подпис)

Председател на изпитната комисия:
(Име и фамилия) (Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:
(Име и фамилия) (Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

3. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(Пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА
по професия код ... „...“**

На ученик/ученичка от.....клас
(Трите имена на ученика)

Тема:
.....

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

.....
.....
.....
.....

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации
.....
.....
.....
.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:
(Име, фамилия) (Подпис)

Ръководител консултант:
(Име, фамилия) (Подпис)

Директор:
(Име, фамилия) (Подпис)

(Печат на училището)

4. Образец на рецензия на дипломен проект

.....
(Пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Ръководител консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката да бъде/да не бъде допуснат/а до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект в теоретичната и практическата част.

Гр./с.
.....20.....г.

РЕЦЕНЗЕНТ:
(Подпис)